

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2022. gada 27. oktobrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Preču zīmju tiesības – Regula (ES) 2017/1001 – 15. panta 2. punkts – Direktīva (ES) 2015/2436 – 15. panta 2. punkts – Preču zīmes piešķirto tiesību izsmelšana – Oglekļa dioksīdu saturošas pudeles – Preču zīmes īpašnieka veikta laišana apgrozībā dalībvalstī – Tālākpārdevēja darbība, kas ietver pudeļu uzpildīšanu un pārmarķēšanu – Preču zīmes īpašnieka iesniegti iebildumi – Likumīgi iemesli iebilst pret tādu preču turpmāku tirdzniecību, kas apzīmētas ar preču zīmi

Lietā C-197/21

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Korkein oikeus* (Augstākā tiesa, Somija) iesniegusi ar 2021. gada 9. marta lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2021. gada 29. martā, tiesvedībā

Soda-Club (CO2) SA,

SodaStream International BV

pret

MySoda Oy,

TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs J. Regans [*E. Regan*], tiesneši D. Gracijs [*D. Gratsias*], M. Ilešičs [*M. Ilešič*] (referents), I. Jarukaitis [*I. Jarukaitis*] un Z. Čehi [*Z. Csehi*],

ģenerālvokāts: Dž. Pitrucella [*G. Pitruzzella*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

- *Soda-Club (CO2) SA* un *SodaStream International BV* vārdā – *J. Bonsdorf, H. Pohjola* un *B. Rapinoja, asianajajat,*
- *MySoda Oy* vārdā – *H.-M. Elo* un *E. Hodge, asianajajat,*

* Tiesvedības valoda – somu.

- Somijas valdības vārdā – *S. Hartikainen, A. Laine* un *H. Leppo*, pārstāvji,
 - Eiropas Komisijas vārdā – *É. Gippini Fournier, M. Huttunen* un *T. Sevón*, pārstāvji,
- noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2022. gada 12. maija tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes Regulas (EK) Nr. 207/2009 (2009. gada 26. februāris) par Eiropas Savienības preču zīmi (OV 2009, L 78, 1 lpp.), kurā grozījumi ir izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2015. gada 16. decembra Regulu (ES) 2015/2424 (OV 2015, L 341, 21. lpp.) (turpmāk tekstā – “Regula Nr. 207/2009”), 13. panta 2. punktu, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2017/1001 (2017. gada 14. jūnijs) par Eiropas Savienības preču zīmi (OV 2017, L 154, 1. lpp.) 15. panta 2. punktu, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/95/EK (2008. gada 22. oktobris), ar ko tuvina dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm (OV 2008, L 299, 25. lpp.), 7. panta 2. punktu un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2015/2436 (2015. gada 16. decembris), ar ko tuvina dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm (OV 2015, L 336, 1. lpp.), 15. panta 2. punktu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp *Soda-Club (CO2) SA* un *SodaStream International BV* (turpmāk tekstā kopā – “*SodaStream*”) un *MySoda Oy* par iespējamu Eiropas Savienības preču zīmju un valsts preču zīmju “SODASTREAM” un “SODA-CLUB”, kuru īpašnieces ir *SodaStream* [veidojošās sabiedrības], pārkāpumu.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Regula Nr. 207/2009

- 3 Regulas Nr. 207/2009 13. pantā “[Eiropas Savienības] preču zīmes piešķirto tiesību izlietošana [izsmelšana]” bija paredzēts:

“1. [Eiropas Savienības] preču zīme nedod tās īpašniekam tiesības aizliegt to lietot saistībā ar precēm, kuras ar minēto preču zīmi tirgū Eiropas Ekonomikas zonā [EEZ] ir laidis īpašnieks vai arī tas ticis darīts ar viņa piekrišanu.

2. Šā panta 1. punktu nepiemēro, ja īpašniekam ir pamatoti iemesli iebilst pret preču turpmāku tirdzniecību, īpaši tad, ja preces pēc to laišanas apgrozībā ir izmainītas vai bojātas.”

Regula 2017/1001

- 4 Regulā 2017/1001, ar kuru no 2017. gada 1. oktobra ir atcelta un aizstāta Regula Nr. 207/2009, ir ietverts 9. pants “Tiesības, ko piešķir [Eiropas Savienības] preču zīme”, kas ir formulēts šādi:

“1. [Eiropas Savienības] preču zīmes reģistrēšana piešķir īpašniekam izņēmuma tiesības.

2. Neskarot īpašnieku tiesības, kas iegūtas pirms [Eiropas Savienības] preču zīmes pieteikuma iesniegšanas datuma vai prioritātes datuma, minētās [Eiropas Savienības] preču zīmes īpašniekam ir tiesības aizliegt visām trešām personām bez viņa piekrišanas izmantot komercdarbībā saistībā ar precēm vai pakalpojumiem jebkādu apzīmējumu, ja:

- a) apzīmējums ir identisks ar [Eiropas Savienības] preču zīmi un tiek lietots saistībā ar precēm vai pakalpojumiem, kas ir identiski tiem, attiecībā uz kuriem ir reģistrēta [Eiropas Savienības] preču zīme;
- b) apzīmējums ir identisks vai līdzīgs [Eiropas Savienības] preču zīmei un tiek lietots saistībā ar precēm vai pakalpojumiem, kas ir identiski vai līdzīgi precēm vai pakalpojumiem, attiecībā uz kuriem ir reģistrēta [Eiropas Savienības] preču zīme, ja pastāv iespēja, ka sabiedrība šīs preču zīmes var sajaukt; sajaukšanas iespēja ietver asociācijas iespēju ar preču zīmi;
- c) apzīmējums ir identisks vai līdzīgs [Eiropas Savienības] preču zīmei, neatkarīgi no tā, vai tas tiek lietots saistībā ar precēm vai pakalpojumiem, kas ir identiski, līdzīgi, vai nav līdzīgi tiem, attiecībā uz kuriem ir reģistrēta [Eiropas Savienības] preču zīme, ja šai [Eiropas Savienības] preču zīmei ir reputācija Savienībā un ja ar minētā apzīmējuma lietošanu bez pamatota iemesla tiek netaisnīgi gūts labums no [Eiropas Savienības] preču zīmes atšķirtspējas vai reputācijas vai tiek tai kaitēts.

3. Atbilstīgi 2. punktam jo īpaši var aizliegt:

[..]

- b) piedāvāt preces, laist tās tirgū vai uzglabāt tās minētajos nolūkos ar šo apzīmējumu, vai piedāvāt vai sniegt ar to pakalpojumus;

[..].”

- 5 Regulas 2017/1001 15. pantā “[Eiropas Savienības] preču zīmes piešķirto tiesību izlietošana [izsmelšana]” ir paredzēts:

“1. [Eiropas Savienības] preču zīme nedod tās īpašniekam tiesības aizliegt to lietot saistībā ar precēm, kuras ar minēto preču zīmi tirgū [EEZ] ir laidis īpašnieks vai arī tas ticis darīts ar viņa piekrišanu.

2. Šā panta 1. punktu nepiemēro, ja īpašniekam ir pamatoti iemesli iebilst pret preču turpmāku tirdzniecību, īpaši tad, ja preces pēc to laišanas apgrozībā ir izmainītas vai bojātas.”

Direktīva 2008/95

- 6 Direktīvas 2008/95 7. pantā “Preču zīmes piešķirto tiesību izmantošana [izsmelšana]” bija paredzēts:

“1. Preču zīme nedod īpašniekam tiesības aizliegt tās lietošanu attiecībā uz precēm, ko laidis Kopienas tirgū, izmantojot šo preču zīmi, īpašnieks vai kas laistas Kopienas tirgū ar īpašnieka piekrišanu.

2. Šā panta 1. punktu nepiemēro, ja īpašniekam ir likumīgi iemesli iebilst pret preču turpmāku tirdzniecību, jo īpaši – ja pēc laišanas tirgū preču stāvoklis ir izmainījies vai pasliktinājies.”

- 7 Direktīva 2008/95 no 2019. gada 15. janvāra ir atcelta ar Direktīvu 2015/2436.

Direktīva 2015/2436

- 8 Direktīvas 2015/2436 10. panta “Preču zīmes piešķirtās tiesības” 1. un 3. punktā ir noteikts:

“1. Preču zīmes reģistrācija piešķir īpašniekam izņēmuma tiesības uz to.

[..]

3. Saskaņā ar 2. punktu[, ja ir izpildīti tajā minētie nosacījumi,] var aizliegt jo īpaši šādas darbības:

[..]

b) preču piedāvāšanu vai to laišanu tirgū, vai uzglabāšanu minētajiem nolūkiem, lietojot apzīmējumu, vai pakalpojumu piedāvāšanu vai sniegšanu ar šo apzīmējumu;

[..].”

- 9 Šīs direktīvas 15. pants “Preču zīmes piešķirto tiesību izsmelšana” ir formulēts šādi:

“1. Preču zīme nedod īpašniekam tiesības aizliegt tās lietošanu saistībā ar precēm, ko Savienības tirgū, lietojot šo preču zīmi, laidis īpašnieks vai kas laistas tirgū ar īpašnieka piekrišanu.

2. Šā panta 1. punktu nepiemēro, ja īpašniekam ir likumīgi iemesli iebilst pret preču turpmāku komercializāciju, jo īpaši – ja pēc laišanas tirgū preču stāvoklis ir izmainījies vai pasliktinājies.”

Somijas tiesības

- 10 Somijas tiesībās uz preču zīmes piešķirto tiesību izsmelšanu attiecas 2019. gada 26. aprīļa *tavaramerkkilaki* (544/2019) (Likuma par preču zīmēm (544/2019)), kas stājies spēkā 2019. gada 1. maijā, 9. pants. Šīs tiesību normas 1. punktā ir paredzēts, ka preču zīmes īpašnieks nedrīkst aizliegt preču zīmes izmantošanu saistībā ar precēm, ko EEZ tirgū, izmantojot šo preču zīmi, laidis īpašnieks vai kas laistas tirgū ar tā piekrišanu. Neatkarīgi no šī 1. punkta minētās normas 2. punktā ir precizēts, ka preču zīmes īpašnieks var aizliegt preču zīmes izmantošanu saistībā ar

precēm, ja šim īpašniekam ir likumīgs iemesls iebilst pret preču turpmāku piedāvāšanu vai tirdzniecību. It īpaši preču zīmes īpašnieks var aizliegt preču zīmes izmantošanu it īpaši tad, ja pēc laišanas tirgū preču stāvoklis ir izmainījies vai pasliktinājies to kvalitāte.

- 11 *Tavaramerkkilaki* (1715/1995) (Likums par preču zīmēm (1715/1995)), kas bija spēkā līdz 2016. gada 31. augustam, 10.a pants, pēc tam *tavaramerkkilaki* (616/2016) (Likums par preču zīmēm (616/2016)), kas bija spēkā līdz 2019. gada 30. aprīlim, 8. pants būtībā atbilst Likuma par preču zīmēm (544/2019), kas ir piemērojams no 2019. gada 1. maija, 9. pantam.

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 12 *SodaStream*, daudznacionāls uzņēmums, ražo un pārdod karbonizācijas ierīces, kas ļauj patērētājiem no krāna ūdens pagatavot gāzēto ūdeni un aromatizētus gāzētos dzērienus. Somijā *SodaStream* šīs ierīces tirgo ar atkārtoti uzpildāmu oglekļa dioksīda pudeli, ko tā piedāvā pārdošanai arī atsevišķi. Sabiedrības, kas veido *SodaStream*, ir Eiropas Savienības preču zīmju un valsts preču zīmju “SODASTREAM” un “SODA-CLUB” īpašnieces. Šīs preču zīmes ir norādītas šo pudeļu etiķetēs un ir iegravētas to alumīnija korpusā.
- 13 *MySoda*, sabiedrība, kuras juridiskā adrese ir Somijā, šajā dalībvalstī tirgo dzērienu karbonizācijas ierīces ar preču zīmi “MySoda” iepakojumos, kuri parasti neietver oglekļa dioksīda pudeli. Kopš 2016. gada jūnija *MySoda* piedāvā Somijā uzpildītas oglekļa dioksīda pudeles, kas ir saderīgas gan ar tās pašas karbonizācijas ierīcēm, gan *SodaStream* karbonizācijas ierīcēm. Daļu no šīm pudelēm sākotnēji tirgū laida *SodaStream*.
- 14 Pēc tam, kad *MySoda* ar izplatītāju starpniecību ir saņēmusi *SodaStream* pudeles, kuras patērētāji bija atdevuši tukšas, *MySoda* tās atkārtoti uzpilda ar oglekļa dioksīdu. Tā aizstāj oriģinālās etiķetes ar savām etiķetēm, atstājot redzamas *SodaStream* iegravētās preču zīmes pudeļu korpusā.
- 15 Šādi rīkodamās, *MySoda* izmanto divas dažādas etiķetes. Pirmajā – rozā krāsā – lieliem burtiem attēlots *MySoda* logotips un vārdi “Somijas oglekļa dioksīds karbonizācijas ierīcēm” un maziem burtiem *MySoda* nosaukums – sabiedrība, kas uzpildījusi pudeli –, kā arī norāde uz tās tīmekļa vietni plašākai informācijai. Otrajā etiķetē – baltā krāsā – ir ietverti vārdi “oglekļa dioksīds” ar lielajiem burtiem piecās dažādās valodās un starp informāciju par preci, kas atveidota ar maziem burtiem, *MySoda* kā sabiedrības, kas uzpildījusi pudeli, nosaukums, kā arī paziņojums, saskaņā ar kuru pēdējai minētajai nav nekāda sakara ne ar pudeles sākotnējo piegādātāju, ne attiecīgo sabiedrību, ne reģistrēto preču zīmi, kas redzama uz pudeles. Šajā etiķetē turklāt ir ietverta norāde uz *MySoda* tīmekļa vietni plašākai informācijai.
- 16 *SodaStream* cēla prasību *markkinaoikeus* (Tirdzniecības tiesa, Somija), lūdzot konstatēt, ka *MySoda* ir pārkāpusi Somijā preču zīmes “SODASTREAM” un “SODACLUB”, bez to īpašnieku atļaujas komercializējot un pārdodot ar šīm preču zīmēm marķētas oglekļa dioksīda pudeles.
- 17 *SodaStream* norādīja, ka *MySoda* prakse būtiski iejaucas ar minētajām preču zīmēm piešķirtajās tiesībās un veido būtisku sajaukšanas iespēju konkrētajai sabiedrības daļai attiecībā uz oglekļa dioksīda pudeļu izcelsmi, radot maldīgu iespaidu, ka starp *SodaStream* un *MySoda* pastāv komerciālas vai ekonomiskas attiecības.

- 18 *SodaStream* turklāt uzsvēra, ka ne visas Somijas tirgū pārdotās oglekļa dioksīda pudeles ir vienādas kvalitātes vai ar vienādām īpašībām. Tālākpārdevējiem, kas uzpilda *SodaStream* preču zīmju pudeles bez atļaujas, noteikti neesot nepieciešamo zināšanu un pieredzes, lai nodrošinātu, ka šīs pudeles tiek izmantotas un ar tām rikojas drošā un pareizā veidā. *SodaStream* nevarot tikt atzīta par atbildīgu par zaudējumiem, kas nodarīti ar šo tālākpārdevēju atkārtoti uzpildītajām oglekļa dioksīda pudelēm.
- 19 *MySoda* atbildēja, ka etiķetes maiņa nerada kaitējumu preču zīmes funkcijai, proti, norādīt pudeles izcelsmi, jo konkrētā sabiedrības daļa sapratīšot, ka etiķete norāda tikai uz oglekļa dioksīda izcelsmi un tālākpārdevēja identitāti, kas ir atkārtoti uzpildīji pudeli, kuras izcelsme ir iegravēta tās korpusā.
- 20 Ar 2019. gada 5. septembra starpspriedumu *markkinaoikeus* (Tirdzniecības tiesa) daļēji apmierināja *SodaStream* prasījumus. Šādi rīkojoties, tā pamatojās uz 2011. gada 14. jūlija spriedumu *Viking Gas* (C-46/10, EU:C:2011:485).
- 21 Pirmās instances tiesa uzskatīja – nav pierādīts, ka *MySoda* prakse būtu izmainījusi vai pasliktinājusi oglekļa dioksīda pudeles stāvokli vai tās saturu vai kaitējusi *SodaStream* reputācijai, jo esot apdraudēta tās preču drošība, ne arī, ka šī prakse būtu radījusi kaitējumu, kas dotu *SodaStream* likumīgu iemeslu iebilst pret šo praksi. Attiecībā uz baltajām etiķetēm minētā tiesa uzskatīja, ka tās nav radījušas maldīgu iespaidu par ekonomisko saikni starp *MySoda* un *SodaStream*. Turpretī tā nosprieda, ka rozā etiķešu izmantošana samērā informētam un uzmanīgam vidusmēra patērētājam var radīt iespaidu, ka šāda saikne pastāv. Līdz ar to šī pati tiesa uzskatīja, ka šo rozā etiķešu izmantošana attaisno to, ka *SodaStream* iebilst pret *MySoda* praksi.
- 22 *SodaStream* un *MySoda* bija tiesīgas pārsūdzēt šo spriedumu iesniedzējtiesā – *Korkein oikeus* (Augstākā tiesa, Somija).
- 23 Iesniedzējtiesa vispirms norāda, ka Savienības tiesībās nav paredzēti detalizēti noteikumi attiecībā uz nosacījumiem, kas ļauj konstatēt likumīgu iemeslu esamību, kas attaisnotu to, ka preču zīmes īpašnieks iebilst pret preču tirdzniecību pēc to laišanas tirgū. Tiesas judikatūrā neesot sniegtas skaidras atbildes uz jautājumiem, kas rodas pamatlietā.
- 24 Pirmkārt, no Tiesas judikatūras skaidri neizrietot, vai 1996. gada 11. jūlija spriedumā *Bristol-Myers Squibb* u.c. (C-427/93, C-429/93 un C-436/93, EU:C:1996:282) minētie nosacījumi ir piemērojami tajā pašā dalībvalstī tirgoto preču pārsaiņošanai. Otrkārt, iesniedzējtiesa jautā, vai preču zīmes īpašnieka etiķetes aizstāšana ar jaunu etiķeti ir jāuzskata par pārsaiņošanu Tiesas judikatūras izpratnē. Tā jautā, kāda nozīme ir jāpiešķir faktam, ka pamatlietā attiecīgo precī veido, no vienas puses, preču zīmes īpašnieka pudele un, no otras puses, tālākpārdevēja izcelsmes oglekļa dioksīds. Neesot skaidrs, vai šajā ziņā noteicošais ir tas, ka konkrētā sabiedrības daļa saprot, ka etiķete norāda vienīgi uz oglekļa dioksīda izcelsmi, jo pudeles izcelsme ir identificēta ar preču zīmi, kas ir iegravēta tās korpusā.
- 25 Turpinājumā iesniedzējtiesa uzskata, ka pamatlietas fakti atšķiras no apstākļiem lietā, kurā tika pasludināts 2011. gada 14. jūlija spriedums *Viking Gas* (C-46/10, EU:C:2011:485). Proti, pēdējā minētajā lietā uz gāzes pudelēm izvietotās preču zīmes nebija nedz noņemtas, nedz aizsegta, kas liktu izslēgt, ka pudeļu stāvoklis ir mainīts, slēpjot to izcelsmi. Šajā gadījumā tālākpārdevējs esot aizstājis oriģinālo etiķeti ar savu etiķeti, kas aizsedz lielāko daļu pudeles virsmas, vienlaikus atstājot redzamu uz pudeles augšējā daļā iegravēto izcelsmes preču zīmi.

- 26 Visbeidzot, iesniedzējtiesa norāda, ka tad, ja oriģinālās etiķetes aizstāšana būtu jāpārbauda, ņemot vērā 1996. gada 11. jūlija spriedumā *Bristol-Myers Squibb* u.c. (C-427/93, C-429/93 un C-436/93, EU:C:1996:282) paredzētos nosacījumus, Tiesas judikatūrā nav skaidri norādīts, vai, izvērtējot nosacījumu par šādas aizvietošanas nepieciešamību, ir jāņem vērā tas, kam attiecīgās preces ir paredzētas, un – attiecīgajā gadījumā – kādā veidā. Tas, ka oglekļa dioksīda pudeles ir paredzētas daudzkārtēji izmantot un no jauna uzpildīt, varot mainīt oriģinālo etiķešu stāvokli. Šī tiesa vēlas noskaidrot, vai preču zīmes īpašnieka uzlīmētās oriģinālās etiķetes bojājumus vai atdalīšanu, vai to, ka tālākpārdevējs ir aizstājis šo oriģinālo etiķeti ar savu etiķeti, var uzskatīt par apstākļiem, kuri pamato to, ka etiķetes maiņa vai aizstāšana ar tālākpārdevēja etiķeti ir uzskatāma par nepieciešamu, lai pēdējais minētais varētu laist tirgū no jauna uzpildītās pudeles.
- 27 Šādos apstākļos *Korkein oikeus* (Augstākā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai Tiesas judikatūrā par pārsaiņošanu un pārmarķēšanu paralēlā importa gadījumos izstrādātie tā dēvētie “*Bristol-Myers Squibb*” kritēriji un it īpaši tā dēvētais “nepieciešamības” nosacījums tiek piemēroti arī tad, ja runa ir par tādu preču pārsaiņošanu vai pārmarķēšanu, ko dalībvalsts tirgū laidis preču zīmes īpašnieks, vai tas darīts ar tā piekrišanu un kas paredzētas tālākpārdošanai tajā pašā dalībvalstī?
 - 2) Situācijā, kad preču zīmes īpašnieks, laižot tirgū oglekļa dioksīdu saturošu pudeli, ir marķējis to ar savu preču zīmi, kas ir izvietota gan pudeles etiķetē, gan ir iegravēta pudeles kakliņā, vai tā dēvētie “*Bristol-Myers Squibb*” kritēriji un it īpaši tā dēvētais “nepieciešamības” nosacījums tiek piemēroti arī tad, ja trešā persona atkārtoti uzpilda pudeli ar oglekļa dioksīdu tālākpārdošanai, noņem tās oriģinālo etiķeti un aizstāj to ar sava marķējuma etiķeti, bet vienlaikus gravējumā uz pudeles kakliņa joprojām ir redzama sākotnējā tirgotāja preču zīme?
 - 3) Vai iepriekš raksturotajā situācijā var uzskatīt, ka ar preču zīmi marķētās etiķetes noņemšana un aizstāšana principā apdraud preču zīmes kā pudeles izcelsmes apliecinājuma funkciju, vai arī, ņemot vērā pārsaiņošanas un pārmarķēšanas nosacījumu piemērojamību, nozīme ir tam, ka:
 - ir jāpieņem, ka konkrētā sabiedrības daļas skatījumā etiķete informē tikai par oglekļa dioksīda izcelsmi (un tādējādi pudeles pildītāju); vai arī
 - ir jāpieņem, ka konkrētā sabiedrības daļas skatījumā etiķete vismaz daļēji informē arī par pudeles izcelsmi?
 - 4) Vai, vērtējot oglekļa dioksīda pudeli etiķetes noņemšanu un aizstāšanu atbilstoši nepieciešamības nosacījumam, preču zīmes īpašnieka tirgū laisto pudeli etiķešu nejaušs bojājums vai atdalīšanās vai tas, ka tās ir noņemis un aizstājis iepriekšējais pildītājs, var būt apstākļi, kas regulāru etiķešu aizstāšanu ar pildītāja etiķeti ļauj uzskatīt par nepieciešamu atkārtoti uzpildīto pudeli laišanai tirgū?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

- 28 Vispirms jānorāda, ka iesniedzējtiesas uzdotie jautājumi attiecībā uz Eiropas Savienības preču zīmēm ir saistīti ar Regulas Nr. 207/2009 13. panta 2. punkta un Regulas 2017/1001 15. panta 2. punkta interpretāciju un attiecībā uz valsts preču zīmēm – ar Direktīvas 2008/95 7. panta 2. punkta un Direktīvas 2015/2436 15. panta 2. punkta interpretāciju.
- 29 Šajā ziņā ir jākonstatē, ka pamatlietas faktiskie apstākļi ir sākušies 2016. gada jūnijā un uz tiem daļēji attiecas Regulas Nr. 207/2009 un Direktīvas 2008/95 tiesību normas un daļēji – Regulas 2017/1001 un Direktīvas 2015/2436 tiesību normas. Tomēr, tā kā šo regulu un šo direktīvu tiesību normas ir formulētas būtībā identiski un tā kā atbildes, kas jāsniedz uz iesniedzējtiesas uzdotajiem jautājumiem, šī identiskuma dēļ ir vienādas neatkarīgi no attiecīgi piemērojamās regulas un direktīvas, lai atbildētu uz šiem jautājumiem, ir jāatsaucas vienīgi uz Regulas 2017/1001 15. panta un Direktīvas 2015/2436 15. panta tiesību normām (skat. pēc analogijas spriedumu, 2017. gada 9. novembris, *Maio Marques da Rosa*, C-306/16, EU:C:2017:844, 32. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 30 Turklāt no iesniedzējtiesas nolēmuma izriet, ka šie jautājumi ir uzdoti saistībā ar strīdu, ko izraisīja sākotnēji *SodaStream* ražoto un tirgoto oglekļa dioksīda pudeļu, kuras ir paredzētas daudzkārtējai izmantošanai un uzpildīšanai, vēlāka tirdzniecība Somijā. *MySoda* ar izplatītāju starpniecību ir saņēmusi *SodaStream* oglekļa dioksīda pudeles, kuras patērētāji ir atdevuši tukšas, atkārtoti uzpilda šīs pudeles, noņem etiķeti, uz kuras bija izvietota oriģinālā preču zīme, un aizstāj to ar savu etiķeti, uz kuras redzams *MySoda* logotips, atstājot redzamu uz minēto pudeļu korpusa iegravēto oriģinālo preču zīmi.
- 31 Ņemot vērā šos precizējumus, ir jāuzskata, ka iesniedzējtiesa ar saviem četriem jautājumiem, kas ir jāizskata kopā, būtībā vēlas noskaidrot, vai un – attiecīgajā gadījumā – ar kādiem nosacījumiem preču zīmes īpašniekam, kurš dalībvalstī ir tirgojis preces, kas marķētas ar šo preču zīmi un paredzētas daudzkārtējai izmantošanai un uzpildei, ir tiesības iebilst saskaņā ar Regulas 2017/1001 15. panta 2. punktu, kā arī Direktīvas 2015/2436 15. panta 2. punktu pret šo preču turpmāku tirdzniecību, ko šajā dalībvalstī veic tālākpārdevējs, kurš tās ir atkārtoti uzpildījis un aizstājis etiķeti, kurā redzama oriģinālā preču zīme, ar citu etiķeti, atstājot uz minētajām precēm redzamu oriģinālo preču zīmi.
- 32 Šajā ziņā vispirms jāatgādina, ka šīs regulas 9. pantā un šīs direktīvas 10. pantā attiecīgi Eiropas Savienības preču zīmes īpašniekam un valsts preču zīmes īpašniekam ir piešķirtas ekskluzīvas tiesības, kas ļauj tam aizliegt visām trešajām personām tostarp piedāvāt ar savu preču zīmi aptvertās preces, laist tās tirgū vai veidot uzkrājumus šiem nolūkiem. Minētās regulas 15. panta 1. punktā, kā arī minētās direktīvas 15. panta 1. punktā ir ietverts izņēmums no šīs normas tādā ziņā, ka tajā ir noteikts, ka preču zīmes īpašnieka tiesības ir izsmeltas, ja pats īpašnieks preces ar šo preču zīmi ir laidis EEZ tirgū vai tas noticis ar viņa piekrišanu (skat. pēc analogijas spriedumu, 2011. gada 14. jūlijs, *Viking Gas*, C-46/10, EU:C:2011:485, 26. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 33 It īpaši attiecībā uz Direktīvas 2015/2436 10. un 15. pantu ir jāpiebilst, ka ar tiem tiek veikta pilnīga noteikumu par preču zīmes piešķirtajām tiesībām saskaņošana un tādējādi ir definēts preču zīmju īpašniekiem Savienībā piešķirto tiesību materiāltiesiskais saturs (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2011. gada 22. septembris, *Budějovický Budvar*, C-482/09, EU:C:2011:605, 32. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī pēc analogijas spriedumu, 2019. gada 29. jūlijs, *Pelham u.c.*, C-476/17, EU:C:2019:624, 85. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 34 Tomēr saskaņā ar Regulas 2017/1001 15. panta 2. punktu un Direktīvas 2015/2436 15. panta 2. punktu preču zīmes īpašnieks var balstīties uz likumīgu iemeslu iebilst pret preču, kas apzīmētas ar viņa preču zīmi, turpmāku tirdzniecību, it īpaši, ja pēc laišanas tirgū preču stāvoklis ir izmainījies vai pasliktinājies. Šis iebildumu iespējas, kas ir atkāpe no preču brīvas aprites pamatprincipa, vienīgais mērķis ir aizsargāt tiesības, kuras attiecas uz preču zīmes īpašo priekšmetu, kas ir jāsaprot, ņemot vērā tās pamatfunkciju (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2002. gada 23. aprīlis, *Boehringer Ingelheim* u.c., C-143/00, EU:C:2002:246, 28. punkts).
- 35 Kā Tiesa ir vairākkārt atzinusi, preču zīmes tiesību īpašais priekšmets ir it īpaši nodrošināt, lai tiesību īpašniekam būtu tiesības lietot preču zīmi, pirmo reizi laižot precīti tirgū, un šādi viņš tiktu pasargāts no konkurentiem, kuri vēlētos ļaunprātīgi izmantot preču zīmes stāvokli un reputāciju, pārdodot preces, kas nelikumīgi apzīmētas ar šo preču zīmi. Lai noteiktu preču zīmes īpašniekam atzīto ekskluzīvo tiesību precīzo apjomu, ir jāņem vērā preču zīmes pamatfunkcija, proti, garantēt patērētājam vai gala izmantotājam ar preču zīmi apzīmētās preces izcelsmes identitāti, ļaujot viņam šo precīti atšķirt no precēm ar citādu izcelsmi, nesajaucot tās (spriedums, 2017. gada 20. decembris, *Schweppes*, C-291/16, EU:C:2017:990, 37. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 36 Līdz ar to jautājums par to, vai preču zīmes īpašnieks var iebilst pret preču, kas aptvertas ar viņa preču zīmi, turpmāku tirdzniecību un it īpaši tālākpārdevēja veiktos pasākumus attiecībā uz oriģinālo etiķešu noņemšanu un jaunu etiķešu piestiprināšanu šīm precēm, atstājot redzamu oriģinālo preču zīmi, ir jāizvērtē, ņemot vērā preču zīmes īpašnieka likumīgās intereses, it īpaši mērķi aizsargāt preču zīmes pamatfunkciju, proti, garantēt patērētājam vai galalietotājam marķēto preču izcelsmes identitāti.
- 37 Kā savu secinājumu 22. punktā uzsvēris ģenerāladvokāts, preču zīmes īpašnieka tiesības iebilst pret tādu preču turpmāku tirdzniecību, uz kurām ir viņa preču zīme, nav neierobežotas, jo tās noteikti ierobežo preču brīvas aprites pamatprincipu.
- 38 Šajā gadījumā nav strīda par to, ka attiecīgās oglekļa dioksīda pudeles pirmo reizi laida tirgū EEZ Eiropas Savienības preču zīmju un uz tām izvietoto valsts preču zīmju īpašnieki.
- 39 Šajā ziņā jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas judikatūru atkārtoti uzpildāmas gāzes pudeles tirdzniecība, ko veic uz tās izvietoto preču zīmju īpašnieks, izsmel tiesības, kas šo preču zīmju īpašniekam ir piešķirtas ar preču zīmes reģistrāciju, un nodod pircējam tiesības brīvi izmantot šo pudeli, tostarp tiesības to apmainīt vai uzpildīt pēc sava ieskata brīvi izraudzītajā uzņēmumā. Šis pircēja tiesības nenovēršami izriet no tā, vai uz pudelēm izvietoto minēto preču zīmju īpašnieka konkurentiem ir tiesības uzpildīt tukšās pudeles un tās apmainīt (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2011. gada 14. jūlijs, *Viking Gas*, C-46/10, EU:C:2011:485, 35. punkts).
- 40 Ņemot to vērā, uz tālākpārdevēja darbību, kas izpaužas kā attiecīgo pudelju, kuras patērētāji ir atdevuši tukšas, uzpildīšana un pēc tam, kad ir noņemtas etiķetes ar oriģinālajām preču zīmēm, savu etiķešu piestiprināšana, uz pudelēm atstājot redzamu oriģinālo preču zīmi, var attiecināt Regulas 2017/1001 15. panta 2. punkta un Direktīvas 2015/2436 15. panta 2. punkta piemērošanas jomu.
- 41 Tomēr, kā atgādināts šī sprieduma 34. punktā, saskaņā ar Regulas 2017/1001 15. panta 2. punktu un Direktīvas 2015/2436 15. panta 2. punktu preču zīmes īpašniekam, neraugoties uz tādu preču laišanu tirgū, kas apzīmētas ar viņa preču zīmi, ir tiesības iebilst pret to turpmāku tirdzniecību, ja šādi iebildumi ir pamatoti ar likumīgiem iemesliem. Šajās tiesību normās tieši paredzētais pieņēmums par preces stāvokļa izmaiņām vai pasliktināšanos ir tikai piemērs, jo minētajās tiesību

normās nav sniegts izsmelošs tādu likumīgu iemeslu saraksts, kuri varētu izslēgt izsmelšanas principa piemērošanu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2011. gada 14. jūlijs, *Viking Gas*, C-46/10, EU:C:2011:485, 36. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 42 Paralēla pārsaiņotu zāļu importa kontekstā Tiesa ir izstrādājusi to nosacījumu sarakstu, kuru mērķis ir reglamentēt šādu iemeslu esamību šajā īpašajā kontekstā (skat. it īpaši spriedumu, 1996. gada 11. jūlijs, *Bristol-Myers Squibb* u.c., C-427/93, C-429/93 un C-436/93, EU:C:1996:282).
- 43 Kontekstā, kas ir vistuvākais pamatlietā aplūkotajam, Tiesa ir nospriedusi, ka šāds likumīgs iemesls pastāv arī tad, ja preču zīmei identiska vai līdzīga apzīmējuma izmantošana, ko veic trešā persona, nopietni apdraud tās reputāciju vai arī ja šī izmantošana notiek tādā veidā, lai radītu iespaidu, ka starp preču zīmes īpašnieku un šo trešo personu pastāv ekonomiska saikne, un it īpaši, ka šī trešā persona ietilpst [preču zīmes] īpašnieka izplatīšanas tīklā vai ka starp šīm abām personām pastāv īpašas attiecības (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2010. gada 8. jūlijs, *Portakabin*, C-558/08, EU:C:2010:416, 79. un 80. punkts, kā arī 2011. gada 14. jūlijs, *Viking Gas*, C-46/10, EU:C:2011:485, 37. punkts).
- 44 No tā izriet, ka maldīgs iespaids, kas no patērētāju viedokļa var rasties attiecībā uz ekonomiskās saiknes esamību starp preču zīmes īpašnieku un tālākpārdevēju, ir viens no likumīgiem iemesliem, kuru dēļ preču zīmes īpašnieks var iebilst pret preču, kas ir aptvertas ar viņa preču zīmi, turpmāku tirdzniecību, ko veic tālākpārdevējs, ja pēdējais minētais noņem etiķeti, uz kuras ir norādīta oriģinālā preču zīme, un uz šīs preces piestiprina savu etiķeti, vienlaikus atstājot redzamu precē iegravēto oriģinālo preču zīmi. Tam, ka tālākpārdevēja veiktie pasākumi attiecīgo preču turpmākai tirdzniecībai lokalizējas tajā dalībvalstī, kurā šīs preces sākotnēji tika laistas tirgū, nav izšķirošas nozīmes, lai noteiktu, vai preču zīmes īpašnieka iebildumi ir pamatoti ar šādu likumīgu iemeslu.
- 45 Lai novērtētu, vai šāds maldīgs iespaids pastāv, ir jāņem vērā visi ar tālākpārdevēja darbību saistītie apstākļi, tādi kā veids, kādā pudeles tiek piedāvātas patērētājiem pēc jaunās marķēšanas, un apstākļi, kādos tās tiek pārdotas, it īpaši attiecīgajā nozarē prevalējošā šādu pudelju uzpildes prakse (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2011. gada 14. jūlijs, *Viking Gas*, C-46/10, EU:C:2011:485, 39. un 40. punkts).
- 46 Lai gan iesniedzējtiesai ir jānovērtē, vai pastāv iespējami maldīgs iespaids par ekonomisko saikni starp preču zīmju īpašniekiem un tālākpārdevēju, kas ir uzpildījis pamatlietā aplūkotās pudeles, Tiesa tomēr var sniegt šai tiesai Savienības tiesību interpretācijas elementus, kas tai varētu būt noderīgi šajā ziņā (skat. pēc analogijas spriedumu, 2022. gada 7. aprīlis, *Berlin Chemie A. Menarini*, C-333/20, EU:C:2022:291, 46. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 47 Tādējādi, pirmām kārtām, jānorāda, ka jaunajās etiķetēs iekļautās informācijas apjomam ir būtiska nozīme. Proti, kā ģenerāladvokāts uzsvēris savu secinājumu 51. punktā, jaunā marķējuma radītais kopējais iespaids ir jānovērtē, lai noteiktu, vai informācija par preču zīmes īpašnieku, kas ir pudeles ražotājs, un informācija, kas attiecas uz tālākpārdevēju, kurš nodrošina tās uzpildi, šķiet skaidra un nepārprotama samērā informētam un uzmanīgam patērētājam. Šī informācija, kas sniegta, izmantojot jaunu marķējumu, nedrīkst tostarp likt domāt, ka starp tālākpārdevēju, kas uzpildījis pudeli, un oriģinālās preču zīmes īpašnieku pastāv ekonomiska saikne.
- 48 Otrām kārtām, lai novērtētu no jaunā marķējuma izrietošo iespaidu, jāņem vērā arī prakse attiecīgajā nozarē un tas, vai patērētāji ir pieraduši pie tā, ka pudeles uzpilda citi uzņēmumi, nevis oriģinālās preču zīmes īpašnieks.

- 49 Šajā ziņā apstāklim, ka attiecīgo precī veido pudele, kuru paredzēts daudzkārtēji izmantot un uzpildīt, kā arī tās saturs, var būt nozīme, lai noteiktu, vai patērētāju uztverē var rasties šāds maldīgs iespaids. Protams, ir jāņem vērā, ka funkcionālās saiknes starp pudeli un tās saturu dēļ liela sabiedrības daļa varētu uzskatīt, ka abiem parasti ir viena un tā pati komerciālā izcelsme. Tomēr, ja saspiesto vai sašķidrināto gāzi nebūtu iespējams izmantot neatkarīgi no metāla konteineriem, kuros tās ir iepildītas, un ja šāda veida pudeles pašas par sevi var uzskatīt par iepakojumu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 20. novembris, *Utopia*, C-40/14, EU:C:2014:2389, 40. punkts), šīs pudeles – ciktāl tās ir paredzēts daudzkārtēji izmantot un uzpildīt atbilstoši vairākkārtējas izmantošanas loģikai – ne vienmēr tiks uztvertas kā tādas, kurām ir tāda pati komerciālā izcelsme kā tajās iepildītajai gāzei.
- 50 It īpaši attiecībā uz tukšu pudeli uzpildes nosacījumiem ir jāpieņem, kā to savu secinājumu 56. punktā norādījis ģenerālvokāts, ka patērētājam, kurš vērsas tieši pie cita uzņēmēja, nevis pie oriģinālās preču zīmes īpašnieka, lai uzpildītu tukšu pudeli vai apmainītu to pret uzpildītu pudeli, būs vieglāk saprast, ka starp šo uzņēmumu un preču zīmes īpašnieku nepastāv ekonomiska saikne.
- 51 Šajā gadījumā, kā izriet no iesniedzējtiesa nolēmuma un pamatlietas pušu rakstveida apsvērumiem, ne oriģinālo preču zīmju īpašnieki, ne tālākpārdevējs nepiedāvā savas oglekļa dioksīda pudeles tieši patērētājiem, jo šīs pudeles ir pieejamas pārdošanai tikai izplatītāju veikalos.
- 52 Tieša kontakta ar tālākpārdevēju neesamība var radīt sajaukšanas iespēju patērētāju uztverē attiecībā uz saikni starp šo tālākpārdevēju un oriģinālās preču zīmes īpašniekiem. Šāda situācija tātad var apdraudēt šī sprieduma 35. punktā atgādinātās preču zīmes pamatfunkcijas īstenošanu un tādējādi pamatot Direktīvas 2015/2436 15. panta 2. punkta un Regulas 2017/1001 15. panta 2. punkta piemērošanu.
- 53 Trešām kārtām, no Tiesas judikatūras izriet – tas, ka pudeles oriģinālā preču zīme paliek redzama, neraugoties uz tālākpārdevēja veiktu papildu marķējumu, ir nozīmīgs apstāklis, ciktāl tas šķietami izslēdz, ka marķējums ir izmainījis pudeles stāvokli, aizsedzot tās izcelsmi (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2011. gada 14. jūlijs, *Viking Gas*, C-46/10, EU:C:2011:485, 41. punkts).
- 54 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdotajiem jautājumiem ir jāatbild, ka Regulas 2017/1001 15. panta 2. punkts un Direktīvas 2015/2436 15. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka preču zīmes īpašniekam, kurš dalībvalstī ir tirgojis preces, kas marķētas ar šo preču zīmi un paredzētas daudzkārtējai izmantošanai un uzpildīšanai, saskaņā ar šīm tiesību normām nav tiesību iebilst pret šo preču turpmāku tirdzniecību šajā dalībvalstī, ko veic tālākpārdevējs, kurš tās ir atkārtoti uzpildījis un aizvietojis etiķeti, kurā redzama oriģinālā preču zīme, ar citu marķējumu, atstājot uz minētajām precēm redzamu oriģinālo preču zīmi, ja vien šis jaunais marķējums patērētāju uztverē nerada maldīgu iespaidu, ka starp tālākpārdevēju un preču zīmes īpašnieku pastāv ekonomiska saikne. Šī sajaukšanas iespēja ir jāvērtē visaptveroši, ņemot vērā norādes, kas redzamas uz preces un tās jaunajā marķējumā, kā arī attiecīgās nozares izplatīšanas praksi un līmeni, kādā patērētāji zina par šo praksi.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 55 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (piektā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2017/1001 (2017. gada 14. jūnijs) par Eiropas Savienības preču zīmi 15. panta 2. punkts un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2015/2436 (2015. gada 16. decembris), ar ko tuvina dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm, 15. panta 2. punkts

ir jāinterpretē tādējādi, ka

preču zīmes īpašniekam, kurš dalībvalstī ir tirgojis preces, kas marķētas ar šo preču zīmi un paredzētas daudzkārtējai izmantošanai un uzpildīšanai, saskaņā ar šīm tiesību normām nav tiesību iebilst pret šo preču turpmāku tirdzniecību šajā dalībvalstī, ko veic tālākpārdevējs, kurš tās ir atkārtoti uzpildījis un aizvietojis etiķeti, kurā redzama oriģinālā preču zīme, ar citu marķējumu, atstājot uz minētajām precēm redzamu oriģinālo preču zīmi, ja vien šis jaunais marķējums patērētāju uztverē nerada maldīgu iespaidu, ka starp tālākpārdevēju un preču zīmes īpašnieku pastāv ekonomiska saikne. Šī sajaukšanas iespēja ir jāvērtē visaptveroši, ņemot vērā norādes, kas redzamas uz preces un tās jaunajā marķējumā, kā arī attiecīgās nozares izplatīšanas praksi un līmeni, kādā patērētāji zina par šo praksi.

[Paraksti]